2021-10-27

Sámediggi
Sámedigge
Sámiediggie
Saemiedigkie

Styrelsens redovisning till plenum för period 2021-08-31 – 2021-10-27

Sametingets plenum konstituerade sig för den 8.e mandatperioden 2021-2025 vid det 88.e plenumet i Liksjoe den 30.8-2.9.2021. Styrelsens 6 ledamöter med personliga ersättare valdes den 31.8 (2021:2 §8).

Till Sametingets styrelseordförande valdes Håkan Jonsson den 31.8 (2021:2 §9). Vid styrelsens konstituering den 2.9 (2021:8 §98) utsågs Stefan Mikaelsson till vice styrelseordförande.

Styrelseledamöternas ansvarsområden fastställdes den 28-30.9 (2021:9 §130). Styrelseordförande Håkan Jonsson och vice styrelseordförande Stefan Mikaelsson delar ansvarsområden nämligen Miljö, Klimat & Internationella frågor.

För val av övriga styrelseledamöter med personliga ersättare och deras respektive fastställda ansvarsområden hänvisas till ovan nämnda protokoll.

Styrelsens sammanträden

Datum	Ort	Kommentar
30-31	Likssjuo	Konstituerande plenum
29.9	Videomöte	Myndighetsdialog
28-30.9	Videomöte	Styrelsens sammanträde
27.9	Videomöte	Styrelsen arbetsmöte
16.9	Videomöte	Ordförandeberedning
13.9	Videomöte	Dialogmöte med styrelseordförande
7.9	Videomöte	Delning av konsultationsordningen
2.9-	Liksjoe	Konstituerande styrelsesammanträde
30.8-	Liksjoe	Konstituerande plenum
2.9		

20.10 Cop-26 Side-event Indigenous Peoples and Global Warming
Brittisk NGO som planerat ett side-event med sk "Listening Session" dit speciellt inbjudna kunde lyssna på föredragning av experter på mångfald och klimatförändring. Allt under temat: "The Evolution of Life on Earth has shown us that diversity maximises resilience."

18.10 Cop-26 Side-event Indigenous Peoples and Global Warming
Brittisk NGO som planerat ett side-event med sk "Listening Session" dit speciellt inbjudna kunde lyssna på föredragning av experter på mångfald och klimatförändring. Allt under temat: "The Evolution of Life on Earth has shown us that diversity maximises resilience."

18.10 Sámiráddi Arctic panel discussion on Indigenous Food systems in the Arctic Sametingena var inbjudna till att delta på ett möte som leddes av Samerådet och Inuit Circumpolar Conference:
The right of self-determination is recognized as the prerequisite for the exercise and enjoyment of all other rights. Therefore, consistent with the ***UN Declaration on the Rights of Indigenous Peoples,*** Indigenous leaders intend to ensure that the Coalition is guided by the right of Indigenous peoples to self-determination and that the Coalition will be based on the multiple principles of good governance, such as inclusiveness, transparency, and accountability.

18.10 Ordförandeberedning
Föredragningslista inför styrelsesammanträde fastställdes

12.10 Latinamerikagrupperna Urfolkens kampdag
En dag som högtidlighålls av urfolken i det som kallas Abya Yala. Från att göra motstånd går urfolken nu till att ta makten över våran framtid.

29.9 Myndighetsdialog
Genomfördes i närvaro av bland andra chefen och Statsrådet för Kulturdepartementet. Sametingets kansli var dessutom väl representerade.

28-30.9 Styrelsesammanträde Árviesjávrrie
Styrelsesammanträdet genomfördes på fysiskt sätt i Árviesjávrrie & besluten redovisas i protokoll 2021.9 med §§ 104-130

27.9 Styrelsens arbetsmöte Árviesjávrrie
Arbetsmötet berörde förhållandena med Sanningskommissionen och den förväntade utvecklingen och var förberedande inför styrelsens sammanträde.

16.9 Ordförandeberedning
Inför styrelsemöte 28 – 30 september 2021

Sámediggi
Sámedigge
Sámiediggie
Saemiedigkie

16.9 Sámiráddi IP participation to the UNFSS
Sametingena var inbjudna till att delta på ett möte som leddes av Samerådet och Inuit Circumpolar Conference:

"A mind-set shift, youth, inclusion for indigenous people and women, political will, the Sustainable Development Goals (SDGs) and the right to food – these were some of the key issues on the agenda at the Pre-Summit to the UN Food Systems Summit (UNFSS), held between 26–28 July in Rome and hosted by FAO.

Strong engagement, energy and commitment to transforming food systems through dynamic coalitions and backed by finance, governance and technologies have helped to shape a robust roadmap for the UNFSS, due to take place in New York in September".

13.9 Dialogmöte styrelseordföranden
Videomöte med styrelseordförande Håkan Jonsson.

9.9 Lunch i Kristallen, Giron, med Tysklands förbundspresident H.E. Mr Frank-Walter Steinmeier och Ms Elke Büdenbender, HM Konungen & Drottningen samt landshövding Lotta Finstorp

7.9 Kansliet, delning av senaste Konsultationsordning från Regeringskansliet Möte angående delning av senaste ändringsförslag, på uppdrag av regeringskansliet.

2.9 Intervju Brakeley Nordic Midnattsolens trädgård
Fundraising, Philanthropy and Resource Mobilization

2.9 Konstituerande styrelsesammanträde, Liksjoe
Styrelsen konstituerade sig.

31.8 Val av ledamöter & ordförande för styrelse, Liksjoe
Styrelsens ledamöter och ordförande valdes vid det 88.e plenum för den 8.e mandatperioden 2021-2025 i Liksjoe.

Stefan Mikaelsson, vice styrelseordförande med ansvar för Miljö, Klimat & Internationella frågor.

Sámediggi
Sámedigge
Sámiediggie
Saemiedigkie

Styrelsens redovisning till plenum för period 2021-08-31 – 2021-10-31

Sametingets styrelse		
Ordinarie:	**Ansvarsområde:**	**Ersättare:**
Håkan Jonsson, ordförande	Miljö, klimat, int. frågor	Marita Granström
Stefan Mikaelsson, v ordf.	Miljö, klimat, int. frågor	Martin Lundgren
Jan Rannerud	Rennäring, EU, mediapolitik samt Näring	Vakant
Ulla-Karin Sarri	Språk, utbildning	Josefina Skerk
Marie Person Njajta	Sanningskommission, Hälsa, äldre, idrott, Jämställdhet	Torkel Stångberg
Lars Jonas Johansson	Kulturfrågor	Lars-Paul Kroik

Ledamotens sammanträden

Datum	**Ort**	**Kommentar**
2 sept	Liksjoe	Konstituerande styrelsemöte
7 sept	Digitalt	Möte kulturdepartementet och kansliet om konsultationsordningen
13 sept	Digitalt	Möte om avtal styrelseordförande
27 sept	Árviesjávrrie	Arbetsmöte styrelsen
28 sept	Árviesjávrrie	Möte sanningskommission med styrelsen och kansliet angående kanslichefens och kansliets kommande möte med kulturdepartementet
28-30 sept	Árviesjávrrie	Styrelsemöte
1 okt		Förberedelse inför möte med styrgruppen sanningskommission. Granskande av direktiv.
4 okt		Förberedelse inför möte med styrgruppen sanningskommission. Arbete med förslag till utkast med synpunkter på direktiv för sanningskommission
5 okt	Digitalt	Styrgrupp sanningskommission, ang. utkast direktiv sanningskommission
5 okt	Digitalt	Möte styrgruppen och kulturdepartementet angående utkast direktiv sanningskommission
5 okt		Sammanställning av styrgruppens synpunkter på direktiv sanningskommission, återkoppling till styrgrupp, leverans till kanslichef för sändning till departementet
13 okt	Digitalt	Arbetsmöte styrelsen

Sámediggi
Sámedigge
Sámediggie
Saemiedigkie

14 okt	Digitalt	Styrgrupp sanningskommission
15-16 okt		Mottagning och granskning av nytt utkast direktiv sanningskommission
18 okt	Digitalt	Styrgrupp sanningskommission, ang. utkast direktiv sanningskommission
18 okt	Digitalt	Möte styrgruppen och kulturdepartementet ang. utkast direktiv sanningskommission
18 okt		Arbete med brev till sametingspartierna från styrgruppen med diskussionsunderlag ang. inspel till kravprofil för en sanningskommission
19 okt	Telefon	Samtal med hälso-, äldre- och idrottsnämndens ordförande. Inplanering av möte vid nämndens kommande sammanträde
22 okt	Digitalt	Styrgrupp sanningskommission
25 okt	Telefon	Dialog med kansliet ang. hälso-, äldre-, idrottsfrågor Dialog med kansliet ang. SPR:s uppdrag om pandemisk beredskap
25 okt	Telefon	Samtal med Helena Dådring, styrgruppen Kunskapsnätverket för samisk hälsa
27 okt		Granskning direktiv sanningskommission
27 okt		Beredning strategi för pandemisk beredskap
27 okt	Digitalt	Styrgrupp sanningskommission
28 okt	Digitalt	Styrgrupp sanningskommission

Sanningskommission

Sametingets rapport[1] "Förberedelser inför en sanningskommission om statens övergrepp mot det samiska folket" överlämnades av Sametingets styrgrupp till kultur- och demokratiminister Amanda Lind den 27 april 2021 med inspel från det samiska folket och Sametinget på en kommande sanningskommission.

Vid styrelsens sammanträde 28-30 september i Árviesjávrrie valdes Marie Persson Njajta till sammankallande för Sametingets styrgrupp. Styrgruppen består förutom sammankallande av Håkan Jonsson, Jan Rannerud, Per Olof Nutti, Marita Stinnerbom och Anders Kråik. Från kansliet har kanslichef Fredrik Österling, jurist Matilda Månsson och Marie Enoksson deltagit vid styrgruppens möten under perioden. De förändringar bland ledamöterna som skett i styrgruppen sedan våren 2021 är att Per Olof Nutti efterträtt Matti Blind Berg, samt att Joakim Påve entledigats. I övrigt har styrgruppen varit intakt.

[1] https://www.sametinget.se/157488

Sámediggi
Sámediggge
Sámiediggie
Saemiedigkie

I samband med Sametingets styrelses första ordinarie styrelsemöte i slutet av september 2021 erhöll Sametinget ett första utkast på direktiv från departementet. Under oktober 2021 har arbetet inför en sanningskommission varit inne i en intensiv fas med dialog om direktiven för en sanningskommission gentemot departementet och den avgående regeringen. Det har varit en tät kontakt mellan Sametingets styrgrupp och departementet för att landa i direktiv som Sametingets styrgrupp skulle kunna ställa sig bakom. Under perioden har det hållits ett stort antal möten för Sametingets styrgrupp. Arbetet har skett under tidspress för att försöka få till ett regeringsbeslut av den avgående regeringen. Det har varit en viktig men också utmanande process. Styrgruppen har i omgångar framfört krav och synpunkter på direktiven.

Den 27 oktober 2021 beslutade styrgruppen i enighet att ställa sig bakom det slutliga utkastet på direktiv[2].

Den 3 november 2021 beslutade regeringen att inrätta en sanningskommission som ska kartlägga och granska den politik som förts gentemot samerna i ett historiskt perspektiv och dess konsekvenser för det samiska folket. Kommissionen ska även synliggöra och sprida kunskap om samernas erfarenheter och kommissionens slutsatser, samt lämna förslag på åtgärder som bidrar till upprättelse och främjar försoning och ett livskraftigt samiskt samhälle. Ordförande och ledamöter/kommissionärer ska tillsättas i nästa steg.

Regeringsbeslutet den 3 november innebär att sanningskommissionsfrågan som Sametinget arbetat med under lång tid äntligen går i lås. 2012 inlämnades motionen till Sametingets plenum angående en samisk sanningskommission.

Hälsa-, äldre- och idrottsfrågor

Hälsa-, äldre- och idrottsfrågor hanteras löpande av Sametingets Hälso-, äldre- och idrottsnämnd som även samarbetar med Kunskapsnätverket för samisk hälsa. Styrelsens ansvariga för hälsofrågor har haft inledande dialog med ordföranden för nämnden, Sametingets kansli samt Sametingets representant i styrgruppen för kunskapsnätverket för samisk hälsa.

Tillsammans med nämnden planerar styrelsens hälsoansvariga att i november besöka Sanks – *Samisk nasjonal kompetansetjeneste – psykisk helsevern og rus* i Kárášjoga samt ha en fördjupad dialog med bl.a. nämnden. Vid plenum i Sjædtavaellie/Sundsvall i februari 2021 antog Sametinget en motion om årliga temadagar om psykisk ohälsa och beroendeproblematik. Ambitionen med ett ökat synliggörande och att bryta tystnaden är viktig att ta med i det

[2] https://www.sametinget.se/162419

fortsatta arbetet, tillsammans med det arbete som redan pågår. Hälsofrågorna är oerhört viktiga. Ämnet är brett och inkommer under flera områden.

Sametingets styrgrupp för sanningskommission har i dialog med departementet påtalat behovet av psykosocialt stöd och beredskap i samband med att sanningskommissionen kommer igång. Detta framförs även i Sametingets rapport[3] om "Förberedelser inför en sanningskommission om statens övergrepp mot det samiska folket".

Nationell strategi inom området psykisk hälsa och suicidprevention

Sametinget har i slutet av augusti 2021 lämnat sitt första bidrag till den kommande nationella strategin för psykisk hälsa och suicidprevention. Sametinget anser att den kommande nationella strategin ska innehålla ett uttryckligt mål att stärka samers psykiska hälsa och förhindra suicid bland samer. I rapporten lyfts vikten av att arbeta utifrån samers egna förutsättningar och behov. Till exempel framkommer att stärkandet av de samiska språken kan vara en viktig väg, då samiskspråkiga samer upplever bättre psykisk hälsa. Rapporten[4] "Sametingets individuella analys för nationell strategi psykisk hälsa och suicidprevention" återfinns på Sametingets hemsida.

Socialdepartementet gav den 30 juli 2020 ett 20-tal myndigheter i uppdrag att inkomma med bakgrundsrapporter inför det fortsatta arbetet med en ny svensk nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention, planerad att färdigställas 2023. Sametinget har uppdragit till Institutionen för Epidemiologi och Global Hälsa (EPIGH) vid Umeå Universitet att producera Sametingets bakgrundsrapport inom ramen för uppdraget.

Regeringsuppdrag till Folkhälsomyndigheten att stärka och utveckla kunskapen om hälsosituationen bland urfolket samerna och de nationella minoriteterna

Den 2 september 2021 gav regeringen i uppdrag till Folkhälsomyndigheten att genomföra insatser för att stärka och utveckla kunskapen om hälsosituationen bland urfolket samerna och de nationella minoriteterna. I uppdraget ingår dels att göra en nulägesbeskrivning av hälsosituationen, dels att vidta åtgärder för att kontinuerligt kunna följa hälsosituationen, livsvillkor, levnadsförhållanden och levnadsvanor. Särskilt fokus ska ligga på psykisk hälsa och suicid och kopplingen mellan hälsoutfall och faktorer som rör diskriminering, utanförskap samt hot och våld, inklusive mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer.

[3] https://www.sametinget.se/157488
[4] https://www.sametinget.se/160565

Folkhälsomyndigheten ska genomföra uppdraget i nära samverkan med urfolket samerna och de nationella minoriteterna samt med Sametinget. Folkhälsomyndigheten ska även samråda med och inhämta kunskap och erfarenheter från Socialstyrelsen, Länsstyrelsen i Stockholms län, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och andra berörda myndigheter och aktörer t.ex. forskningsinstitutioner. Regeringsuppdraget ska slutredovisas 1 oktober 2024. I uppdraget ska Folkhälsomyndigheten utgå från jämställdhetsperspektivet och barnrättsperspektivet. Vidare formuleras att Folkhälsomyndigheten bör beakta erfarenheter från arbetet med uppföljning av urfolks och minoriteters hälsa i Norden och internationellt. Samråd med Folkhälsomyndigheten planeras äga rum under hösten.

Jämställdhet

2019 fick Sametinget ett regeringsuppdrag att kartlägga jämställdheten i det samiska samhället. I slutredovisningen som skedde i april 2021 ingår bland annat en rapport på temat våld mot samiska kvinnor och en inventering och analys av forskning om samisk jämställdhet och genus. Temat våld mot samiska kvinnor är en relativt stor del av redovisningen. Temat har förekommit i mycket liten utsträckning i Sametingets jämställdhetsarbete och tidigare redogörelser. Rapporten Våld mot samiska kvinnor – kartläggning och analys av kunskapsläget och behovet av insatser har skrivits av professor Monica Burman, som forskar om bland annat mäns våld mot kvinnor.

I rapporten ges förslag på ytterligare forskning och andra åtgärder med anledning av identifierade kunskapsluckor och utvecklingsbehov. Dessa förslag på åtgärder syftar till att förbättra kunskapsläget om våld mot samiska kvinnor, bryta tystnaden om våld i Sápmi samt utveckla insatser som gör att Sverige uppfyller sitt internationella åtagande enligt Istanbulkonventionen och kan inleda ett arbete för att nå det sjätte jämställdhetsmålet för samiska kvinnor och flickor, i enlighet med uppdragsdirektiven.

28 oktober 2021 beslutade regeringen att anslå 5,8 miljoner kronor fram till år 2024 för Sametingets arbete med jämställdhet och förebyggande insatser för att bekämpa mäns våld mot samiska kvinnor och flickor. Sametinget ska vid genomförandet av uppdraget utgå från Sametingets kartläggning av jämställdhet i det samiska samhället (Ku2021/01191) och främja en jämn könsfördelning mellan kvinnor och män när det gäller representation i rennäringen, i samiska civilsamhällesorganisationer samt inom Sametinget. I de jämställdhetsfrämjande åtgärderna och i arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot samiska kvinnor och flickor ska Sametinget utgå från sitt förslag om att förbättra kunskapsläget samt utveckla och koordinera insatser inom området. Under år 2021 får Sametinget 400 000 kr för uppdraget och regeringen planerar att avsätta ytterligare 1,8 miljoner kronor per år under

Sámediggi
Sámedigge
Sámediggie
Saemiedigkie

2022–2024. Satsningen sker med helt nya medel. Medlen möjliggör Sametingets fortsatta arbete med denna oerhört viktiga fråga.

Marie Persson Njajta, styrelseledamot med ansvar för sanningskommission, hälsa, äldre, idrott samt jämställdhet

Rapport till styrelsen om möten för period 2021-09-01--10-27

Område / titel/representant

Styrelseledamot Ulla-Karin Sarri, ansvarsområde Språk&Utbildning

Under perioden 2021-09-07 till 2021-09-15 har det hållits ett antal styrelsemöten.

Arbetet till stor del varit att ta del av och hantera inkomna dokument och telefonsamtal, samt har präglats av inläsning och kunskapsinhämtning

Kontakt via telefon med styrelseordförande och styrelseledamöter och sameskolstyrelsen.

Kontakt med företrädare för regeringskansliet och Svenska Unescorådet delegation inför Unescos generalkonferens 2021

Intervjuer med media.

Datum	Ort	Kommentar	Bilaga
210901-03	Lycksele	Plenum	x
210902	Lycksele	Styrelsemöte	
21-09-27	Arvidsjaur	Arbetsmöte styrelsen	
21-09-28-30	Arvidsjaur	Styrelsemöte	

SÁMEDIGGI/SAMETINGET
Stivrá/Styrelsen – Näring, EU, Mediapolitik 2021-08-31
Redovisning, 2021-01-01–2021-08-31

Sámediggi
Sámedigge
Sámiediggie
Saemiedigkie

Styrelsens redovisning till plenum för period 2021-01-01 – 2021-08-30

Sametingets styrelse		
Ordinarie:	**Ansvarsområde:**	**Ersättare:**
Per-Olof Nutti, ordförande	Miljö, klimat, int. frågor	Åsa Blind
Lars Miguel Utsi, vice ordf.	Språk, utbildning	Anne M Kuhmunen
Jan Rannerud	Näring, EU, mediapolitik	Martin Lundgren
Matti Berg	Rättighetsfrågor, sanningskommission	Britt Sparrock
Marita Stinnerbom	Rennäring, jämställdhet	Karin Vannar
Anders Kråik	Kultur, hälsa	Jan Persson
Lars Wilhelm Svonni	Sjuk	Vuovdega, vakant efter beslut i plenum

Ledamotens sammanträden

Datum	Ort	Kommentar
14 jan	Digitalt	Möte med presidiet
21 jan	Digitalt	Möte om sanningskommission
27-29 jan	Digitalt	Styrelsemöte §§ 1 - 19
27 jan	Digitalt	Möte med presidiet
3 feb	Digitalt	Styrelsemöte §§ 20 - 25
4 feb	Digitalt	Möte med Näringsnämnden
8 feb	Digitalt	Arbetsmöte styrelsen
11 feb	Digitalt	Möte om sanningskommission
11 feb	Digitalt	Möte med presidiet
11 feb	Digitalt	Möte om NSK
11 feb	Digitalt	Möte med Departementet
16 feb	Digitalt	Styrelsen - SSR
18 feb	Digitalt	Styrelsemöte §§ 26 - 32
21-26 feb	Sundsvall	Plenum
22 feb	Digitalt	Möte näringsdepartementet
24 feb	Sundsvall	Styrelsemöte §§ 33 - 34
3 mars	Digitalt	Möte Länspartnerskapet
9 mars	Digitalt	Möte med sanningskommission
10 mars	Digitalt	Möte med sanningskommission
15 mars	Digitalt	Möte med kulturministern
16 mars	Digitalt	Möte med näringsministern
16 mars	Digitalt	Möte om RNL

16 mars	Digitalt	Möte med Kulturdep om NSK
18 mars	Digitalt	Möte med Sameradion
19 mars	Digitalt	Möte med sanningskommission
19 mars	Digitalt	Möte med svenska kyrkan
23-24 mars	Digitalt	Styrelsemöte §§ 35 - 56
25 mars	Digitalt	Möte med sanningskommission
26 mars	Digitalt	Möte med sanningskommission
30 mars	Digitalt	Möte med regeringen om Sveriges arbete med Agenda 2030
31 mars	Digitalt	Möte med region Norrbotten om RUS 2030
15 april	Digitalt	Möte med Näringsnämnden
20-21 april	Digitalt	Styrelsemöte §§ 57 - 70
26 april	Digitalt	Möte med SVT
27 april	Digitalt	Överlämnande av Rapport sanningskommission till Amanda Lind
11 maj	Digitalt	Interreg nord ÖK
12 maj	Digitalt	Möte med Näringsnämnden
20 maj	Digitalt	Möte med Hans Murman, parlamentsbyggnad
27 maj	Digitalt	Möte med departementet, konsultationsordning
10 juni	Digitalt	Möte med Samerådet
16-17 juni	Digitalt	Styrelsemöte §§ 71 - 96
18 juni	Digitalt	Möte med SVT
23 juni	Digitalt	Möte med Näringsnämnden
16-17 aug	Arvidsjaur	Arbetsmöte styrelsen
18 aug	Digitalt	Möte om parlamentsbyggnaden
23 aug	Digitalt	Möte med sr Stenevi om jämställdhetsuppdraget
26-27 aug	Staare	Möte med Staare kommun om parlamentet
28 aug-2 sep	Lycksele	Konstituerande plenum

OMRÅDE NÄRING

Under året har hållits val till Sametinget vilket även betytt att styrelsen haft en karaktär av expeditionsministär under tiden maj till augusti. De flesta möten har hållits digitalt med anledning av Corona pandemin. Det är lång tid för redovisningen och det hänger ihop med att maj plenum inte blir av under ett valår samt att konstituerande plenum inte behandlar annat än val till nämnder och styrelse.

Sámediggi
Sámediggge
Sámiediggie
Saemiedigkie

EU-programmen

Programmeringen inför nya programperioden närmar sig slutet och förhoppningen om samiska näringar som ett eget fokusområde blev inte uppfylld. Ett annat av Sametingets mål var att regeringen ska tilldela medel för egen nationell medfinansiering, tyvärr inget gehör där men frågan är lyft inför perioden 22-26 Det finns en positiv syn hos regeringen men det faller på Sametinget att föra argumentationen vidare så att den inte stannar av. Regeringen har inget eget intresse i frågan så det är vårt eget arbete som ska ge resultat. Det viktigaste för den kommande perioden är nog frågorna om egen nationell medfinansiering och samiska fokusområden.

Ett eget samiskt program skulle självklart lyfta samiska näringars möjlighet att söka stöd via EU-fonderna även om ett projekt i sig inte är så stort. Denna fråga står och faller vid om man ska ha tillgång till samtliga fonder eller om det ska stanna vid landsbygdsprogrammet. För tillgång till samtliga fonder krävs att samiska näringar är utpekade fokusområden i respektive fonders kriterier. I den pågående programmeringen finns dock inte ett samiskt program med någonstans.

Positivt är att vi kan få en möjlighet att ingå i Sociala fonden vilket kommer att stärka språk och hälsoarbetet.
Det ställer krav på ökade personella resurser vilket framgår av de inlämnade budgetunderlagen. Sametinget har i sitt arbete redan visat att vi har kunskap och kompetent personal även om vi är få.

Vid sakrådet på näringsdepartementet fick vi tillfälle att lyfta vår syn på programmeringen.

Brexit och EU:s budget har försenat arbetet så att Landsbygdsprogrammet förlängdes två år.

Interreg är ett område där samiska näringar har en stor roll och det ser ljust ut för samiska frågor inom Interreg Nord och Interreg Sápmi, dock saknas projekt inom forskning. Den programmeringen pågår och resultatet får vi vänta på.

Coronapandemin kom under en för oss högst olämplig tid och har inneburit att allt arbete som lobbyister har gjort lagts på hyllan till största delen. En utredning om och hur Sametinget skulle dra nytta av ett eget EU kontor i den svenska beskickningen är inte genomförd, en sådan åtgärd borde finansieras genom regeringen, men då frågan är viktig för Sametinget kan den också utredas internt inom kansliet. Vår syn på ett eget kontor är inte heltidsbemanning utan mer en plattform för att skapa kontakter och mötas. Vi kommer kanske aldrig att hitta arbetsuppgifter för ett fast kontor. En sådan plattform är inte avhängig hur programmeringen blir utan kan förhandlas vidare.

Frågorna har lyfts till Näringsdepartementet vid flera tillfällen och fortsatt dialog med Näringsdepartementet är givetvis en förutsättning då det är departementet som arbetar med alla frågor utifrån kommissionens beslut.

Sámediggi
Sámedigge
Sámiediggie
Saemiedigkie

Sammantaget kan jag konstatera att vi nu måste inleda arbetet med den programperiod som kommer efter 2026 och att kansliet därför måste få resurser för det arbetet, vi kan inte vara naiva och tro att saker löser sig utan det är hårt arbete och tidiga kontakter med kommissionen och departementet som är lösningen. Den period som står för dörren är redan förhandlad så för Sametingets del har det mest blivit i de små frågorna vi blivit hörda, vi måste redan nu börja med perioden efter 2027 om ska ha en chans.

Duodji

Sametinget har beslutat om ett samarbete med Samerådet med inriktning på att stärka och utveckla varumärket duodji men det är ett arbete som kommer att gå via flera nämnder.

Vi tittar även på hur slöjden kan stärkas alternativt att organisationerna får stöd så att slöjden stärks genom dessa. Näringslivskonferensen har gett flera inspel så utvärderingen kommer att ge viktiga delar i den fortsatta utvecklingen. Utvecklingen mot egna branschorganisationer har gått i stå och Sametinget bör fundera på om och hur man kan ge stöd för detta.

Näringspolitiska strategin.

Näringspolitiska strategin har högt satta mål för utveckling av samiska näringar och ska enligt arbetsordningen uppdateras med jämna mellanrum. Ett av de viktigaste målen för Näringsnämnden är att arbeta med sametingets näringspolitik. Näringsnämndens strategi hanterar politiska och operativa frågor som även berör andra nämnder varför dialog mellan nämnderna är viktig. Näringsnämndens fortsatta arbete kommer när nu strategin antagits att ta sikte mot en handlingsplan som utgår från strategin och som då blir nämndens operativa prioritering. Detta arbete pågår och redovisas av Näringsnämnden.

Vikten av en fungerande statistikförande myndighet, Sametinget, kan även slås fast och måste prioriteras med tanke på definitionen av samiska näringar men också för att synliggöra duodji. Från näringarnas sida ser man fram emot att arbetet med statistikförande påskyndas då det är en avgörande del för EU-programmen. Avsaknaden av statistik har klätt av Sametinget i skenet av covid-19 pandemin då näringskansliet saknar möjligheter att nå ut med åtgärder för att ge stöd till drabbade näringar. Det är också omöjligt att begära medel från regeringen om man inte kan visa på vilka nivåer som krävs, hur stort stöd behövs från regeringen.

Det är också viktigt att öka kontakterna med våra organisationer som arbetar med de delar som ingår i programmet, samisk mat är ett område, andra områden som bör stärkas är företagsstöd genom kunskapshöjande åtgärder och kanske kan någon form av företagsservice tas fram.

Sámediggi
Sámedigge
Sámiediggie
Saemiedigkie

Agenda 2030

Klimat och miljö ingår i Näringsnämndens område såväl som i övriga nämnder och nu pågår ett intensivt nationellt arbete med fokus på de 17 globala målen med 169 delmål. Detta arbete skall i enlighet med de beslut regeringen antagit genomföras av alla myndigheter. Det är viktigt att vi för fram de samiska frågorna inom dessa mål och, vilket vi redan gjort, lyfta urfolksperspektivet. Målet för FN och medlemsländerna är att uppfylla dessa mål och då har man förbundit sig att ingen åtgärd får förminska ett annat delmål, detta beslut innebär att Sametinget har en stor uppgift i att bevaka och arbeta för att det samiska synsättet, Eallinbiras, verkligen beaktas. Arbetet med implementering av agenda 2030 går bra och i alla delar av Sametinget.

Länspartnerskapet

Länspartnerskapet är viktigt även för Sametinget då man där lyfter alla frågor dels inom Agenda 2030 men också inom regionerna. Där är det viktigt att Sametinget som ansvarig för samiska näringar för fram de behov som finns och särskilt bevakar omvärldsfaktorer som påverkar näringarnas utveckling. Ett exempel kan vara att regionernas mål är att öka energiutvinning som i sin tur kan komma att ge negativ utveckling för samiska areella näringar. Man måste komma ihåg att regionernas mål är att stärka länen och då är behovet att synliggöra samiska areella näringar stort.

Några delar som länet ser som viktigt är energi, infrastruktur och arbetstillfällen, det är en utmaning att se till att t ex rennäring inte blir överkörda av starka ekonomiska intressen.

Nu lyfter man även fram att ingen ska lämnas utanför vilket ger Sametinget ytterligare möjligheter.

Generationsväxling

Dagens startstöd är ändrat så att man får startat sitt företag 24 månader i förväg istället för som tidigare 6 månader, tyvärr gäller det inte retroaktivt men man får söka flera gånger.

Det positiva är att medlen har växlats upp genom omfördelningar och därmed har det skapats plats för fler ansökningar.

I denna fråga måste även lyftas samiskt gårdsbruk och konsekvenserna när gårdsbruket upphör. Det bör vara klarlagt vad som händer efter att fjällgårdar/bosättningar går i arv.

Denna fråga berör alla nämnder som hanterar kulturella och kreativa näringar såväl som areella näringar.
Det är viktigt att se en generationsväxling som en helhet och inte bara som ett startstöd, många ungdomar tvingas vänta länge innan man kan starta som renskötare så kanske behövs ett stöd för den som avvecklar för att ge plats till ungdomar. Det stöd till investeringar som

Sámediggi
Sámedigge
Sámiediggie
Saemiedigkie

ges är inte tillräckligt, att göra ett renskötselföretag livskraftigt och uthålligt kräver stora investeringar. I det sammanhanget kan vi inte glömma övriga samiska näringar som också har problem och behov av stöd. Ett anslag som kan lämna stöd för detta ändamål är ett område Sametinget bör verka för. Detta är en fråga som alla nämnder tittar på.

Ett anslag inom 1:5 Näringslivsutveckling borde vara en naturlig väg för Sametinget i budgetunderlaget.

Mediefrågor

Mediepolitiska handlingsprogrammet som antogs 2013 måste uppdateras nu när de nya förutsättningarna för svensk mediepolitik är kända. Dialogmöten har hållits under hösten och framtida utvecklingen har berörts. Detaljerna skall analyseras av kansliet innan förslag till åtgärder kan tas fram. Positivt är dock att SVT tagit fram en plattform som ligger i linje med vad Sametinget framfört, lagring av samiska program och reprisering ska bli enklare samt att det kan bli ett samlat arkiv. Det är viktigt att språkavdelningen deltar i arbetet då SVT vill se satsningar inom samiska språken.

Jan Rannerud, ansvarig för Närings-, Medie-, och EU-frågor i Sametingets styrelse.

SÁMEDIGGI/SAMETINGET
Stivra/Styrelsen – Rennäring, EU, Media, Näring
Redovisning, 2021-09-30–2021-10-31

2021-10-31

Sámediggi
Sámedigge
Sámiediggie
Saemiedigkie

Styrelsens redovisning till plenum för period 2021-08-31 – 2021-10-31

Sametingets styrelse		
Ordinarie:	**Ansvarsområde:**	**Ersättare:**
Håkan Jonsson, ordförande	Miljö, klimat, int. frågor	Marita Granström
Stefan Mikaelsson, v ordf.	Miljö, klimat, int. frågor	Martin Lundgren
Jan Rannerud	Rennäring, EU, mediapolitik samt Näring	Vakant
Ulla-Karin Sarri	Språk, utbildning	Josefina Skerk
Marie Person Njajta	Hälsa, omsorg, idrott, jämställdhet	Torkel Stångberg
Lars Jonas Johansson	Kulturfrågor	Lars-Paul Kroik
Oppositionsråd, ej beslutad ännu	Oppositionsfrågor mm.	Vakant, ej beslutad ännu

Styrelsens sammanträden

Datum	Ort	Kommentar
30-31 aug	Likssjuo	Konstituerande plenum
2 sept	Likssjuo	Konstituerande styrelsemöte §§ 97 - 103
13 sept	Digitalt	Möte om avtal styrelseordförande
24 sept	Digitalt	Länspartnerskapet
28–30 sept	Árviesjávrrie	Styrelsemöte §§ 104 - 130
28 sept	Digitalt	Styrgrupp sanningskommission
5 okt	Digitalt	Styrgrupp sanningskommission
13 okt	Digitalt	Arbetsmöte styrelsen
14 okt	Digitalt	Styrgrupp sanningskommission
14 okt	Digitalt	Möte departementet, direktiv sanningskom.
18 ok	Digitalt	Styrgrupp sanningskommission
18 okt	Digitalt	Möte departementet, om direktiv
27 okt	Digitalt	Styrgrupp sanningskommission
28 okt	Digitalt	Styrgrupp sanningskommission

Sámediggi
Sámedigge
Sámiediggie
Saemiedigkie

OMRÅDE RENNÄRING, NÄRING OCH MEDIEPOLITIK

EU-programmen

Förhoppningen om samiska näringar som ett eget fokusområde blev inte uppfylld. Ett annat av Sametingets mål var att regeringen ska tilldela medel för egen nationell medfinansiering, tyvärr inget gehör där men frågan är lyft inför perioden 22-26 Det finns en positiv syn hos regeringen men det faller på Sametinget att föra argumentationen vidare så att den inte stannar av. Regeringen har inget eget intresse i frågan så det är vårt eget arbete som ska ge resultat. Det viktigaste för den kommande perioden är nog frågorna om egen nationell medfinansiering och samiska fokusområden.

Positivt är också att vi kan få en möjlighet att ingå i Sociala fonden vilket kommer att stärka språk och hälsoarbetet.
Det ställer även krav på ökade personella resurser vilket framgår av de inlämnade budgetunderlagen. Sametinget har i sitt arbete redan visat att vi har kunskap och kompetent personal även om vi är få.

Interreg är ett område där samiska näringar har en stor roll och det ser ljust ut för samiska frågor inom Interreg Nord och Interreg Sápmi, dock saknas projekt inom forskning. Den programmeringen är inte slutförd och resultatet får vi vänta på.

Coronapandemin kom under en för oss högst olämplig tid och har inneburit att allt arbete från lobbyister har lagts på hyllan till största delen. En utredning om och hur Sametinget skulle dra nytta av ett eget EU kontor i den svenska beskickningen bör genomföras, en sådan åtgärd borde finansieras genom regeringen, men då frågan är viktig för Sametinget kan den också utredas internt inom kansliet.

Sammantaget kan man konstatera att vi måste inleda arbetet med den programperiod som kommer efter 2026 och att kansliet därför måste få resurser för det arbetet, vi kan inte vara naiva och tro att saker löser sig utan det är hårt arbete och tidiga kontakter med kommissionen och departementet som är lösningen. Den period som står för dörren är redan förhandlad så för Sametingets del har det mest blivit i de små frågorna vi blivit hörda, vi måste redan nu börja med perioden efter 2027 om ska ha en chans. Detta är i stort en återupprepning av tidigare rapporter men inget nytt har egentligen tillkommit.

Duodji

Sametingets styrelse har tagit upp ett ärende om att bli förvaltningsmyndighet för slöjdfrågor. Vi tittar även sen tidigare på hur slöjden kan stärkas alternativt att organisationerna får stöd så att slöjden stärks genom dessa.

Näringspolitiska strategin.

Näringspolitiska strategin har högt satta mål för utveckling av samiska näringar och ska enligt arbetsordningen uppdateras med jämna mellanrum. Ett av de viktigaste målen för Näringsnämnden är att arbeta med sametingets näringspolitik. Näringsnämndens fortsatta arbete kommer när nu strategin antagits att ta sikte mot en handlingsplan som utgår från strategin och som då blir nämndens operativa prioritering. Detta arbete redovisas av Näringsnämnden.

Vikten av en fungerande statistikförande myndighet, Sametinget, kan även slås fast och måste prioriteras med tanke på definitionen av samiska näringar men också för att synliggöra duodji.

Agenda 2030

Klimat och miljö ingår i alla nämnders område och nu pågår ett intensivt nationellt arbete med fokus på de 17 globala målen med 169 delmål. Detta arbete skall i enlighet med de beslut regeringen antagit genomföras av alla myndigheter. Det är viktigt att vi för fram de samiska frågorna inom dessa mål och, vilket vi redan gjort, lyfta urfolksperspektivet. Målet för FN och medlemsländerna är att uppfylla dessa mål och då har man förbundit sig att ingen åtgärd får förminska ett annat delmål, detta beslut innebär att Sametinget har en stor uppgift i att bevaka och arbeta för att det samiska synsättet, Eallinbiras, verkligen beaktas. Arbetet med implementering av agenda 2030 går bra och i alla delar av Sametinget. Det är även glädjande att samebyar arbetar med Agenda 2030 som bas i sina handlingsplaner.

Sametinget har inget rapporteringsansvar för Agenda 2030 som myndighet men skall ändå följa det beslut Sverige antagit.

Rennäring

Den nya Rennäringsnämnden har inlett sitt arbete som redovisas i särskild rapport.

Vad som särskilt kan noteras är att styrelsen behandlat vissa ärenden t ex. regementsbildning, skogssamerättsutredningen, rennäringslagskommittén och hemställan – brott mot samer och renar.

Närmast har frågor om samisk markutnyttjande – digitalisering, Sametinget som förvaltningsmyndighet för slöjdfrågor och Sametinget som förvaltningsmyndighet för rovdjur i renskötselområdet diskuterats och bereds vidare.

Länspartnerskapet

Länspartnerskapet är viktigt även för Sametinget då man där lyfter alla frågor dels inom Agenda 2030 men också inom regionerna. Där är det viktigt att Sametinget som ansvarig för samiska näringar för fram de behov som finns och särskilt bevakar omvärldsfaktorer som påverkar näringarnas utveckling. Ett exempel kan vara att regionernas mål är att öka energiutvinning som i sin tur kan komma att ge negativ utveckling för samiska areella näringar. Man måste komma ihåg att regionernas mål är att stärka länen och då är behovet att synliggöra samiska areella näringar stort.

Några delar som länet ser som viktigt är energi, infrastruktur och arbetstillfällen, det är en utmaning att se till att t ex rennäring inte blir överkörda av starka ekonomiska intressen.

Generationsväxling

Dagens startstöd är ändrat så att man får startat sitt företag 24 månader i förväg istället för som tidigare 6 månader, tyvärr gäller det inte retroaktivt men man får söka flera gånger.

Det positiva är att medlen har växlats upp genom omfördelningar och därmed har det skapats plats för fler ansökningar.

Denna fråga berör alla nämnder som hanterar kulturella och kreativa näringar såväl som areella näringar.
Det är viktigt att se en generationsväxling som en helhet och inte bara som ett startstöd, många ungdomar tvingas vänta länge innan man kan starta som

renskötare så kanske behövs ett stöd för den som avvecklar för att ge plats till ungdomar. En annan svårighet är att stöden inte räcker till för de investeringar som krävs inte minst för inköp ar renar för att skapa en livskraftig näring.

I det sammanhanget kan vi inte glömma övriga samiska näringar som också har problem och behov av stöd. Ett anslag som kan lämna stöd för detta ändamål är ett område Sametinget bör verka för.

Mediefrågor

Mediepolitiska handlingsprogrammet som antogs 2013 kommer att uppdateras nu när de nya förutsättningarna för svensk mediepolitik är kända. Detta arbete har tidigare legat under näring och samhälle men som ansvarig avser jag att uppdatera mediepolitiska handlingsprogrammet. Dialogmöten har hållits under hösten. Det positiva är dock att SVT tagit fram en plattform som ligger i linje med vad Sametinget framfört, lagring av samiska program och reprisering ska bli enklare samt att det kan bli ett samlat arkiv. SVT avser också att göra stora satsningar på samiska program då språkåret genomförts och en språkdekad nu inleds. I de frågorna har jag tätt samarbete med språkavdelningen.

Till sist

Läget för Corona pandemin har ljusnat och genom ett högt antal av vaccinationer har vi nya möjligheter att möta andra politiker och tjänstemän, vi ser fram emot en normalisering av kontakterna även om digitala världen har fungerat ganska bra.

Jan Rannerud, ansvarig för Rennärings-, Näring-, Medie-, och EU-frågor i Sametingets styrelse.

Redovisning till Sametingets styrelse

Lars-Jonas Johansson styrelseledamot med ansvar för Kultur och Repatrieringsfrågor, samisk nationalscen och samiska nationalsymboler.

Redovisning för tiden: 1 sept tom 25 oktober.

2:a september. Konstituerande styrelsemöte Lycksele.

7:e september. Telefonmöte med kulturdepartementet och kansliet, föredragning om Konsultationsordning.

13:e september inläsning av mail och protokoll samt remissvar från Sametinget ang. Konsultationsordningen, relaterat till föregående möte.

27:e september. Möte styrelsen inför styrelsemötet i Arvidsjaur.

28:e september. Möte om Sanningskommission med departement och kansliet via digital länk.

28-29:e september. Styrelsemöte i Arvidsjaur.

4:e oktober. Dialog med Ingrid Inga om utebliven pensionsersättning. Undertecknad begär att styrelsen tar upp ärendet på styrelsemötet i november.

5:e oktober. Planering via telefon, med Kulturnämndens ordförande Erik-Oscar Oscarsson om dialog ang. framtida kulturpolitisk strategi.

7:e oktober. Dialog med Kulturnämndens ordförande via telefon om kulturpolitisk strategi.

Punkter som diskuterades var:

1. Samverkan mellan Sametinget, samiska nätverket Viermie K, Landsting och regioner.

2. Kulturnämnden bör uppvakta Kulturdepartementet tillsammans med nätverket Viermie K och politiska företrädare för regionerna ang. utökade kulturmedel.

3. Sametingets äskande för utökat kulturanslag

4. Nytt kulturhandlingsprogram

- Stärka kulturavdelningen på Kansliet

- Stärka förutsättningarna för kulturarbetare

- Stärka äldres kulturutbud som tex bokbuss träffar mm.

- synliggöra och stärka jordnära traditionella kulturprojekt. (tex restaureringar av kåtor och visten)

- Vikten av att samiska kulturmedel fördelas samt äskas av Sametinget.

5. Arbetet för att skapa/ säkra en fast statlig finansiering av samiska kultur center. Bygdemedel upphör enligt uppgift om 8 år gällande Ajtte. Detta medför en ekonomisk framtida osäkerhet för alla etablerade samiska kulturcenter.

6. Repatrieringsfrågan

- Att det införs en tydlig repatrieringspolitisk strategi.

- Att ett etiskt råd skapas. Att ledamöterna består av proffesionella sakkunniga personer med erfarenheter och kunskap inom ämnet. Att det etiska rådets arbete, ska ledas av Kulturnämndens ordförande, som även då blir ordförande i det tilltänkta etiska rådet.

19:e oktober. *Samtal och dialog med styrelseordförande Håkan Jonsson. Inläsning av mail och protokoll.*

20:e oktober. Inläsning av mail och protokoll samt dialog med styrelseordförande om politisk strategi. Håkan Jonsson uppdaterade undertecknad om läget med processandet av Sanningskommissionen gentemot regeringen.

21:a oktober.

- Dialog med styrelse ordförande Håkan Jonsson.

- Dialog med styrelseledamot Jan Rannerud ang Skrivelse från Vittangi och Muonio samebyar.

- Inläsning av mail och övriga ärenden som kommit styrelsen till känna.

- Frågeställning via mail, till Storumans kommun och Länsantikvarien för Västerbottens län, beträffande detaljplan om exploatering av den gamla kyrkogården ovanför Dearnan saemienskuvle.

25 oktober. Rapportering till styrelsen färdigställes.

Tärnamo 2021-10-25

Lars-Jonas Johansson